

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru o dată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei
Cont nr. 49.8.01

Din bogăția și frumusețea cântărilor noastre bisericești

Printre darurile pe care Dumnezeu le-a sădit în inima omului, fără îndoială că un loc de seamă îl ocupă sentimentul frumosului. Acest sentiment s-a manifestat în toate artele pe care oamenii le-au cultivat în cursul istoriei, dar în mod deosebit s-a manifestat în muzică, în cântec. Spunem acest lucru, pentru că nu a existat popor în lume care să nu fi avut cîntecele sale, cîntece care l-au înălțat sufletește, l-au mîngîiat în durere și i-au încîntat inima la bucurie.

Este greu să ne închipuim că din atîtea graiuri pe care oamenii le vorbesc pe pămînt am putea găsi unul pe care să-l înțeleagă toate popoarele. Dacă acest lucru este anevoios cînd este vorba de limbă, este ușor cînd este vorba de muzică, care prin caracterul ei universal, prin armonia, prin sensibilitatea ei, poate fi înțeleasă de orice om, din orice parte a lumii. Fiind atît de apropiat sufletului nostru, cîntecul a fost considerat, din primele veacuri ale creștinismului, mijlocul cel mai potrivit prin care credinciosul își poate înălța inima spre Dumnezeu, prin care poate ajunge mai aproape de El. În trecutul Bisericii se cunosc cazuri cînd rolul cîntării a fost pentru credincioși mai important decît cel al prediciei, prin faptul că ea a deschis mai ușor inimile și sufletele pentru a primi și a înțelege învățătura de credință. Această realitate l-a făcut pe Fericitul Augustin să spună: „Prin cîntare adevărurile creștine pătrund în a-dîncul inimii”.

Cîntarea religioasă creștină sau cîntarea bisericească, își are originea în muzica sacră a evreilor și a grecilor, la care cu timpul s-au adăugat și influențe ale cîntecului popular.

La început, așa cum atestă Sfînta Scriptură și apoi mulți părinți și scriitori bisericești, cîntarea creștinilor consta din psalmi, imnuri și cîntări duhovnicești. În Epistola către Coloseni (cap. 3, 16) Sf. Apostol Pavel îi îndeamnă pe credincioșii săi, zicîndu-le: „Cîntați în inimile voastre lui Dumnezeu, mulțumindu-i în psalmi, în laude și în cîntări duhovnicești”, sau în Epistola către Efeseni (cap. 5, 18—19) îi sfătuiește: „Vorbiți între voi în psalmi, în laude și în cîntări duhovnicești”.

Pînă astăzi s-a păstrat, între cîntările Bisericii noastre, minunata cîntare a Fecioarei Maria, adusă ca imn de mulțumire lui Dumnezeu, pentru neprețuitul dar de a fi aleasă să devină mamă a Fiului lui Dumnezeu întrupat: „Mărește suflete al meu pe Domnul...”. De asemenea pînă astăzi se cîntă la slujbele noastre cîntarea de preamărire a cetelor îngerești, la Nașterea Mîntuitorului Iisus Hristos: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între cameni bunăvoire”.

Îndrumătoare a fost celor dinții creștini precum și nouă atitudine pe care Mîntuitorul însuși a avut-o față de cîntare, cînd în Evanghelia după Sf. Apostol Marcu (cap. 14, 26) citim că El împreună cu apostolii, „după ce au cîntat cîntări de laudă, au ieșit la Muntele Măslinilor”. Exemplul lui Iisus l-au urmat și Apostolii, căci „Pavel și Sila se rugau și cîntau cîntece de laudă lui Dumnezeu” (F. Ap. 13, 25). Sf. Apostol Iacob sfătuiește în epistola sa (Iac. 5, 13) pe credincioși, zicîndu-le: „Este cineva dintre voi în supărare? Să se roage. Este cineva cu inimă bună? să cînte psalmi”.

O mulțime de documente scrise, rămase din primele veacuri, confirmă faptul că în Biserică nu numai că s-a cîntat tot timpul, dar și că această cîntare a fost elementul care a dat creștinilor posibilitatea de a rămîne mereu în legătură nemijlo-

cită ca învățăturile sfinte și de a trăi neîncetat în comuniune cu ceilalți frați întru credință.

De aproape două mii de ani, creștinul și-a exprimat în cîntări duhovnicești toată dragostea, evlavia și lauda față de Dumnezeu atunci cînd, împreună fiind cu semenii săi în biserică, îl preamăreau pe El în cîntări.

În acest timp îndelungat s-a adunat un tezaur de gîndire religioasă și o comoară de frumusețe, exprimată în melodii minunate, izvorîte din inimi pline de adîncă trăire creștinească.

Cîtă pace, cîtă înfrățire și cîtă dragoste nu a izvorît din cîntarea în comun a imnurilor bisericești! Sfîntul Vasile cel Mare remarcă acest fapt zicînd: „Cine oare mai poate fi socotit vrăjmaș al altuia, atunci cînd își unește glasul la un loc cu el, pentru a da laolaltă laudă lui Dumnezeu?”

Ce izvor adînc de învățătură și credință putem descoperi fiecare, citind textul cîntărilor cuprinse în cărțile noastre de slujbă: Mineiul, Triodul, Penticostarul, Octoiul ș. a. Toată istoria bisericească, tot duhul învățării, toate adevărurile de credință, toate suferințele și bucuriile Bisericii le găsim în aceste cărți, ele constituind elementul de inspirație melodică, care a dat naștere minunatelor imnuri și cîntări care ne răscolesc sufletul și însuflețesc cuvîntul lui Dumnezeu în inimile noastre.

Cîntecul sau imnul pe care credincioșii îl cîntă spre slava lui Dumnezeu nu constituie numai un moment de delectare spirituală pentru ei, ci este și o rugăciune care nu arareori întrece în trăire rugăciunea obișnuită. În clipele în care sintem la biserică și cîntăm cu toții răspunsurile la Sf. Liturghie, inimile ni se înnoiesc, răutatea și patimile parcă dispar din noi și simțămîntul dragostei de oameni ne inundă sufletul.

Sf. Ioan Gură de Aur, vorbind despre necesitatea de a cînta a creștinului, zice: „Fie că este un om slăbit de vîrstă sau încă tînăr, fie că el are o voce aspră, că ignorează ritmul, acestea nu vor fi socotite ca defecte. Ceea ce se cere este un suflet smerit, un spirit treaz, o inimă înfrîntă și o conștiință împăcată. Dacă tu ai acestea, vei intra în corul sfînt al lui Dumnezeu și vei putea sta alături de David”.

S-a afirmat deseori, și pe bună dreptate, că Ortodoxia a fost și ea, în viața poporului nostru, un însemnat factor de unitate națională. Și într-adevăr, despărțiți de vitregiile vremurilor din trecut, prin granițe nedrepte și amestecați uneori cu alte neamuri, noi am rămas mereu un popor unitar nu numai în limbă, obiceiuri și simțiri, ci și în credință, în viața religioasă, în cîntarea bisericească, chiar dacă în decursul timpului, ca melodie, ea a suferit unele influențe. Textul însă a rămas același, înțeles și cîntat de toți credincioșii români de pe ambele părți ale Carpaților. Dacă Ortodoxia a îndeplinit acest rol, aceasta nu a putut-o face decît datorită faptului că a fost aceeași la toți români, aceeași în slujbele divine, aceeași în credință și manifestările ei.

Mai bine de două sute cincizeci de ani, românii transilvăneni, fiii aceleiași Biserici mame, au trăit separați din punct de vedere administrativ-bisericesc. Credincioșii însă s-au rugat, folosind aceleași cărți, au cîntat aceleași cîntări, au avut aceleași datini creștinești și s-au adăpat din același izvor de credință, fapt care ne-a ajutat negrăit de mult să ne readunăm sub cupola aceleiași Biserici Ortodoxe Române străbune, atunci cînd condițiile au fost prielnice înfăptuirii acestui măreț act.

(Continuare în pag. 2)

„Biserica slujitoare”

În Epistola către galateni, Sf. Apostol Pavel ne învață că ceea ce este esențial, important, de valoare, că ceea ce reprezintă ideea de bază, de temelie în propovăduirea Mîntuitorului Iisus Hristos și, deci, în viața Bisericii, în viața noastră este „credința lucrătoare prin dragoste” (Gal. 5, 6). După cum știm, acest principiu al legăturii viu, strînse, dintre învățătură, dintre credință și faptă a fost și este o realitate permanentă în Biserica Ortodoxă.

În lumea teologilor mai ales, se pare că au fost totuși unele perioade în care acest adevăr de căpătîi nu a fost suficient subliniat, lăsîndu-se loc mai mult discuțiilor sau teoretizărilor doctrinare, care se făceau uneori în dăuna aplicării credinței în viața de zi cu zi a obștei bisericești.

În ceea ce privește Biserica noastră Ortodoxă Română, acest principiu a fost revitalizat, a fost infuzat cu tărie în toate sectoarele de activitate bisericească, cu deosebire în ultimul sfert de veac.

„Apostolatul social”, formulat și urmărit cu atenție în lucrarea Bisericii noastre, la toate nivelurile, de către Sf. Sinod, în frunte cu P. F. Părinte Patriarh Justinian, nu este altceva decît „credința lucrătoare prin dragoste” de care am văzut că ne vorbește Sf. Apostol Pavel, este învățătura Bisericii noastre străbune Ortodoxe așa cum a fost propovăduită de Mîntuitorul Iisus Hristos, de Sfinții Săi Apostoli, de Sf. Părinți, transpusă în fapte de slujire a semenilor noștri, a obștei în care trăim, în fapte de cultivare și întărire a binelui sub orice formă.

Iată că o carte de mare valoare, apărută nu de mult în editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă din București, vine să întărească negrăit de mult — alături de alte asemenea cărți, studii și articole scrise de Ierarhi, profesori de Teologie, preoți și alți ostenitori în ogorul Bisericii noastre — duhul înnoitor atît de înrădăcinat în viața noastră bisericească.

Cartea este intitulată chiar „Biserica slujitoare, în Sfînta Scriptură, Sfînta Tradiție și în Teologia contemporană” — și este scrisă de P. S. Antonie Plămădeală-Ploieșteanul, Episcop-vicar patriarhal, ea reprezentînd teza de doctorat în Teologie a P. S. Sale.

Menționăm că lucrarea a fost elaborată la Facultatea de Teologie de la „Heythrop College”, Oxon (Anglia), și pe baza ei, dar într-o formă mai restrînsă, avînd titlul: „The Servant Church in Western Thought. An Orthodox Assessment — Biserica slujitoare în gîndirea occidentală din punct de vedere ortodox”, s-a conferit autorului titlul de doctor în Teologie, cu calificativul „magna cum laudae”.

Varianta românească a lucrării, pe care o aducem în atenția cititorilor gazetei noastre, este mult îmbogățită și este deschisă de un „Cuvînt înainte”, semnat de P. C. prof. Dr. D. Stăniloae, referențiu principal al versiunii românești, care o califică drept „un adevărat eveniment în scrisul, în gîndirea teologică și în orientarea activității Bisericii noastre”, urmat de o „prefață” scrisă de Dr. Robert Murray S. J., îndrumătorul științific al versiunii în l. engleză, care de asemenea o caracterizează ca o „contribuție majoră la Teologia slujirii” și la ceea ce Domnă Sa numește „vigoarea minunată a Ortodoxiei românești în lume”, ceea ce reprezintă, desigur, o mare cinstitură atît pentru autor, cît și pentru întreaga noastră Biserică.

Cartea, avînd 344 p., cuprinde cinci părți și anume: Temeiuri ale slujirii în Sfînta Scriptură;
(Continuare în pag. 2)

Sf. Taină a Mărturisirii

II

Cu toate că învățătura și practica ortodoxă în legătură cu Sf. Taină a Mărturisirii au temeuri clare și solide în Sf. Scriptură, sînt unii credincioși creștini care ridică obiecțiuni împotriva acestora și propovăduiesc o învățătură cu totul deosebită de cea ortodoxă. De aceea, în cele ce urmează vom înfățișa (după Prot. Dr. P. Deheleanu: Manual de sectologie, Arad 1948, p. 361—368) aceste învățături deosebite, împreună cu răspunsul convenit din punct de vedere ortodox.

Respingînd categoric Sf. Taină a Mărturisirii și admițînd numai o pocăință pe care o săvîrșește credinciosul cu puterile sale proprii, contrarii Sf. Taine a Mărturisirii susțin:

1. Mîntuitorul a dat puterea preoțească de a „lega și dezlega” păcatele numai Sf. Apostoli, nu și preoților. Deci, aceștia din urmă nu pot face „dezlegare”. În consecință, nu are rost să ne spovedim lor.

Dar Mîntuitorul a dat — totodată — această putere și urmașilor legiuitori ai Sf. Apostoli, cărora le-a zis: „Iată eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacului” (Matei 28, 20). De aceea, Sf. Apostoli și-au așezat urmași, cărora le-au transmis darul preoției și — împreună cu acesta — puterea de a „lega și dezlega” păcatele. Astfel, Sf. Apostol Pavel a rînduit pe Tit și Timotei ca episcopi în Creta și Efes (I Tim. 4, 14; 5, 22; II Tim. 1, 6), a așezat și preoți (F. Ap. 14, 23), iar Tit și Timotei aveau însărcinarea să hirotonească preoți (Tit 1, 5; I Tim. 5, 22). De unde rezultă că prin Sf. Apostoli s-a dat și urmașilor acestora puterea preoțească de a „lega și dezlega” păcatele.

2. Fiind oameni păcătoși, preoții nu pot ierta păcatele și nu pot da „dezlegare” de păcate, întrucît este cu neputință ca un păcătos să ierte păcatele altuia. Căci scris este: „Cine poate să ierte păcatele decît unul Dumnezeu?” (Luca 5, 21). De aceea, nu trebuie să ne mărturisim lor.

Recunoaștem că preoții sînt oameni păcătoși, căci numai Dumnezeu este fără de păcat, precum și că nu numai oamenii păcătoși, ci chiar cei drepti nu pot ierta păcatele cuiva. Numai că în Sf. Taină a Mărturisirii nu preotul iartă păcatele penitentului prin puterea sa, ci Dumnezeu prin harul Său, mijlocit de preotul duhovnic (II Cor. 4, 7). Preotul poate avea acest har chiar dacă este păcătos (I Ioan 1, 8; Apoc. 15, 4; I Tim. 1, 15). El este numai administratorul acestui dar divin de a ierta păcatele. Deci, primim iertare și dezlegare nu de la preotul duhovnic, ci de la Dumnezeu prin darul Său, pe care ni-l mijlocește preotul.

3. Nu trebuie să ne spovedim preoților, pentru că ei dau epitimii (canoane), prin care îngreuiază calea mîntuirii. Or, aceasta este de-a dreptul împotriva cuvintelor Domnului: „Pe cine vine la mine nu-l voi scoate afară” (Ioan 6, 37).

Dar epitimia nu este o pedeapsă care îngreuiază calea mîntuirii, ci — din contră — o ușurare prin faptul că face pe penitentul respectiv să se deprindă în săvîrșirea binelui, spre a nu fi orbit de vreo patimă. Ea este un medicament împotriva păcatului și — ca atare — de cel mai mare folos pentru penitent. Astfel, ea ușurează calea mîntuirii.

4. Pentru toate acestea, mărturisirea păcatelor trebuie făcută *direct lui Dumnezeu*, iar nu preoților. În acest sens, se provoacă la procedeul psalmistului: „Miluiește-mă, Dumnezeule, după mila ta, și după mulțimea îndurărilor tale, șterge fărădelegea mea. Mai virtos mă spală de fărădelegea mea și de păcatul meu mă curățește. Că fărădelegea mea eu o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea” (Ps. 50, 1—4). De asemenea: „Păcatul meu l-am cunoscut și fărădelegea mea n-am ascuns-o, împotriva mea. Zis-am: „Mărturisiri-voi fărădelegea mea Domnului”; și tu ai iertat nelegiuirea păcatului meu” (Ps. 31, 5—6). Deci, psalmistul face mărturisirea păcatelor sale *direct lui Dumnezeu*, care-i iartă.

Dar se scapă din vedere faptul că cele două texte provin din Testamentul Vechi, în epoca căruia mărturisirea păcatelor se făcea direct lui Dumnezeu. Pentru că atunci nu existau nici Sf. Taină a Mărturisirii și nici Sf. Taină a Preoției, care au fost instituite abia în Testamentul Nou și anume după Învierea Domnului din morți, cînd El a trimis în lume pe Sf. Duh, cu darurile sale sfîntitoare. Cu toate acestea, chiar și în Vechiul Testament întîlnim cazuri de mărturisire făcută nu direct lui Dumnezeu. E vorba despre cazul psalmistului David, care s-a mărturisit lui Natan

și despre cazul lui Aaron, care s-a mărturisit lui Moise (II Regi 12, 13 și Num. 12, 11—13). De aici rezultă că chiar și în pocăința Testamentului Vechi exista posibilitatea mărturisirii indirecte.

5. Iertarea păcatelor vine *direct de la Dumnezeu* și nu prin mijlocirea preoților. De aceea, însuși Mîntuitorul ne-a învățat să cerem iertarea păcatelor noastre direct de la Dumnezeu: „Și ne iartă nouă greșelile noastre” (Matei 6, 12). Astfel, au primit iertare de păcate direct de la Dumnezeu: Slăbănogul din Capernaum (Marcu 2, 5; Luca 5, 20); femeia păcătoasă în casa lui Simon (Luca 7, 48); vameșul în templu (Luca 18, 13); tilharul pe cruce (Luca 23, 43). Prin urmare, dacă nici unul dintre aceștia nu a avut nevoie de mijlocirea preoților duhovnici pentru a primi iertare de păcate, atunci nici noi nu avem.

În ce privește cuvintele din rugăciunea „Tatăl nostru”, acestea nu sînt în legătură cu Sf. Taină a Mărturisirii. Ca atare, ele nu înlătură necesitatea mijlocirii preoților duhovnici în dezlegarea de păcate din cadrul Sf. Taine a Mărturisirii. Pe de altă parte, noi putem cere iertarea păcatelor de la Dumnezeu și *înafara Sf. Taine a Mărturisirii*. Căci această iertare poate fi obținută și pe altă cale, ca: Rugăciune, cîntă, fapte bune ș. a. Numai că Sf. Taină a Mărturisirii este un mijloc mai sigur și la îndemînă. În plus, prin ea obținem și dezlegarea de păcate, prin puterea pe care Mîntuitorul a dat-o Sfinților Săi Apostoli și urmașilor acestora.

Celelalte texte relatează cazuri din vremea cînd încă nu existau Sf. Taină a Mărturisirii și Sf. Taină a Preoției (instituite după Învierea Domnului) cu putere de la Dumnezeu de a dezlega păcatele mărturisite. În acel timp, dezlegările de păcate le făcea Mîntuitorul însuși. Astfel, cazurile respective sînt explicabile.

În consecință, textele respective nu contrazic învățătura și practica ortodoxă în legătură cu dezlegarea de păcate, dată de preoții duhovnici în Sf. Taină a Mărturisirii.

6. Mărturisirea păcatelor trebuie făcută celorlalți credincioși, căci această mărturisire nu este secretă, ci publică, ceea ce rezultă din cuvintele: „Mărturișiți-vă unul altuia păcatele și vă rugați unul pentru altul” (Iacob 5, 16).

Dar potrivit contextului, în care este vorba despre preot și credincioși (v. 14—15), „unul” înseamnă aici credinciosul, iar „altul” înseamnă preotul. Tot acesta este sensul și al locurilor paralele, din care rezultă că „dezlegarea” păcatelor o pot da numai preoții duhovnici. Deci, din acest text biblic nu rezultă că mărturisirea păcatelor nu se poate face în fața preotului duhovnic, ci numai în public, adică în fața altor credincioși. Ca atare, aici este vorba despre mărturisirea păcatelor din cadrul Pocăinței ca Taină, fiind vorba direct despre preoți.

Cît privește secretul mărturisirii, la început și în Biserica noastră mărturisirea păcatelor — în Sf. Taină a Pocăinței — se făcea în public, dar de la o vreme Biserica a considerat ca oportun să se facă numai în secret.

În concluzie finală, temeuriile lor biblice fiind de nezdruncinat, rămîne datorია noastră de a păstra și apăra neatinse învățătura și practica ortodoxă în legătura cu Sf. Taină a Mărturisirii.

C. Sîrbu

„Biserica slujitoare”

(Urmare din pag. 1)

Temeiuri ale slujirii în Sfînta Tradiție; Aspecte practice ale slujirii în Răsăritul ortodox; „Slujirea” în Teologia contemporană; Concluzii generale.

Se cuvine să reținem că ea reprezintă o importantă punte de legătură în lucrarea de apropiere sau ecumenistă pe care Biserica o desfășoară în anii noștri și anume pe un teren care este cel mai accesibil tuturor și, în același timp, de folos în participarea lor la marile probleme care se pun omenirii de astăzi.

Ni se pare important în același timp să subliniem faptul că, în cartea P. S. Sale, P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul oferă preoților — care zăbovesc cu luare-amînte asupra ei, căci numai astfel poate fi parcursă cu folos — un extrem de bogat material informativ, din Sf. Scriptură, Sf. Părinți și diverși teologi, nu numai pentru consfătuirile preoțești și conferințele de orientare, ci și pentru activitatea mai fructuoasă în parohii, tot acest material întărindu-ne în convingerea că „slujirea lui Dumnezeu și a oamenilor este rațiunea esențială a misiunii Bisericii în lume” (p. 305).

Gh. P.

Din bogăția și frumusețea...

(Urmare din pag. 1)

Avem în tezaurul Sfintei noastre Biserici o comoară neprețuită lăsată nouă de înaintași, comoară compusă din minunate cîntări, tropare, stihiri, podobii etc. Să nu alergăm deci în alte părți, atunci cînd inima noastră este dornică să aducă laudă lui Dumnezeu.

Nu vom putea găsi nicăieri melodii care să ne încînte sufletele, să ne zidească lăuntric, să ne ajute la mîntuirea noastră și să ne înalțe așa cum le găsim în bisericile noastre mai mari sau mai mici, în care s-au rugat și au preamărit pe Dumnezeu în cîntări moșii și strămoșii noștri.

Prea Fericitul Patriarh Justinian, referindu-se la cele de mai sus, zice: „Frumoasele cîntări bisericesti constituie unul dintre cele mai rodnice mijloace de întărire a evlaviei și a legăturii credincioșilor cu biserica lor”. Așa se explică și faptul că Prea Fericirea Sa, ca de altfel întreg Sf. Sinod al Bisericii noastre, recomandă cu atîta căldură reintroducerea cîntării în comun în biserică, acolo unde nu se practică încă acest lucru. Simțim o mare bucurie sufletească atunci cînd ne aflăm într-o biserică, în care rugăciunea fierbinte și limpede a preotului este împletită cu răspunsurile stranei și ale obștei credincioșilor din biserică.

Urmînd îndemnul Sf. Sinod, al P. F. Părinte Patriarh Justinian, se cuvine deci ca preoți, cîntăreți bisericesti și credincioși deopotrivă să ne pătrundem de importanța cîntării în comun la Sf. Liturghie și la alte slujbe bisericesti, preamărînd împreună pe Dumnezeu și întărindu-ne și în acest fel sufletește, pentru ca credința noastră luminată să fie cît mai lucrătoare în fapte bune.

Pr. I. Vladovici

Gînduri despre „urmarea lui Hristos”

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos ne învață adesea pe noi credincioși că cei ce dorim să-i urmăm să ne lepădăm de noi înșine.

„Cel ce vrea să vină după mine...” — este chemarea sfîntă și dumnezeiască prin care Mîntuitorul ne cîstește și ne respectă libertatea voii, adică demnitatea moral-religioasă a credincioșilor. Este o chemare, însă, deosebit de însemnată, pentru omul credincios, pentru că ea cuprinde în sine răspunsul nostru, prin care ne asumăm răspunderea față de tot ceea ce a făcut Dumnezeu pentru izbăvirea noastră din robia păcatului, a diavolului și a morții veșnice. „Așa de mult a iubit Dumnezeu lumea, încît pe Unicul său Fiu l-a dat, ca tot cel ce crede întrînsul să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16). Așadar, chemarea Domnului Hristos implică răspunderea noastră față de dragostea cu care ne-a prețuit și răscumpărat, spre a ne da posibilitatea de a ne bucura veșnic de binefacerea prezenței lui Dumnezeu în ființa noastră.

Ne întrebăm, ce înseamnă a urma sau a ne asemăna cu Domnul Hristos? Mai întîi se cuvine să cunoaștem că asemănarea nu se referă la cele exterioare, la grai, îmbrăcăminte etc., ci se referă la cele interioare, adică la trăsăturile moral-religioase care împodobesc chipul cel duhovnicesc al Mîntuitorului, așa cum acesta reiese din fiecare pagină a Evangheliei Sale. La aceasta ne îndeamnă Sf. Apostol Pavel: „Aveți în voi simțirea care a fost întru Hristos Iisus” (Filip. 2, 5).

Se știe că trăsătura morală cea mai aleasă a Mîntuitorului, care cuprinde întregul buchet de virtuți creștine, este dragostea slujitoare față de Dumnezeu-Tatăl și față de oameni. Față de Tatăl și-a dovedit această dragoste prin ascultarea și împlinirea voii Sale pînă la moartea pe Cruce. Față de oameni și-a arătat dragostea slujitoare și jertfitoare prin mila, bunătatea și fapta de ajutorare și tămăduire sufletească și trupească și prin răbdă-

(Continuare în pag. 4)

INFORMAȚII

● **Duminică, 16 decembrie 1973, a avut loc la București, sub președinția P. F. Părinte Patriarh Justinian, sesiunea anuală a Adunării Naționale Bisericești.**

La sesiune au fost prezenți Dl prof. D. Dogaru, Președintele Departamentului Cultelor, și Dl Gh. Nenciu, Vicepreședintele aceluiași Departament.

Lucrările Adunării s-au desfășurat în ședințe plenare și pe secții, ascultându-se rapoartele prezentate de Consiliul Național Bisericesc asupra diferitelor aspecte ale activității externe și interne ale Bisericii Ortodoxe Române în 1973.

● **În zilele de 17—18 decembrie 1973, a avut loc, la București, sesiunea ordinară a Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, sub președinția P. F. Patriarh Justinian.**

Au fost prezenți de asemenea Dl prof. D. Dogaru, Președintele și Dl Gh. Nenciu, Vicepreședintele Departamentului Cultelor.

Lucrările s-au desfășurat în ședințe plenare și în patru Comisii sinodale. Astfel:

a) **La propunerea Comisiei afacerilor externe bisericești, prezidată de I. P. S. Dr. Justin Moisescu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, având ca raportor pe P. S. Episcop Dr. Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal, Sf. Sinod plenar a aprobat raportul ilustrativ asupra activității Bisericii Ortodoxe Române pe plan extern bisericesc în anul 1973.**

b) **La propunerea Comisiei pentru doctrină, viață religioasă și mănăstiri, având ca președinte pe I. P. S. Dr. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului, și ca raportor pe P. S. Arhiepiscop-vicar Eftimie Birlădeanu, Sf. Sinod a aprobat raportul privind: Data serbării Paștilor — 14 aprilie 1974, pastorală Sf. Sinod pentru Duminica Ortodoxiei 1974; vizitele pastorale ale membrilor Sf. Sinod pe 1973; propunerile Ierarhilor din Mitropoliile Ardealului și Banatului pentru alcătuirea unei cărți de cântări bisericești și imne dubovnicești; acordarea rangului de arhimandrit protos. Caliopei Georgescu, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Craiovei.**

c) **La propunerea Comisiei canonice, juridice și pentru disciplină, prezidată de I. P. S. Mitropolit Teoctist al Olteniei, care a avut ca raportor pe P. S. Arhiepiscop-vicar Gherasim Constanțeanul, Sf. Sinod plenar:**

A ratificat propunerea Sinodului permanent al Bisericii Ortodoxe Române din 15 decembrie 1973, privind alegerea P. Cuv. arhim. Adrian Hrițcu în postul vacant de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, cu titlul de „Botoșăneanul”.

P. Cuv. arhim. Adrian Hrițcu (în mirenii Aurel) s-a născut la 22 februarie 1926 în com. Stubeni, jud. Botoșani. A urmat Seminarul de muzică din M-reă Neamț (1940—1944), Seminarul Teologic Neamț (1950—1953), cursurile practice de pictură bisericească la M-reă Plumbuita din București, precum și Institutul Teologic din București (1953—1957).

În 1950 a intrat în Mănăstirea Neamț, unde, la 9 decembrie același an, a fost tons în monahism. În 25 martie 1951 a fost hirotonit ierodiacon, iar la 6 ianuarie 1958 ieromonah. La 18 decembrie 1965, la propunerea I. P. S. Mitropolit Dr. Justin Moisescu al Moldovei și Sucevei, a primit rangul de arhimandrit.

A ocupat diferite funcții bisericești: Ierodiacon la Neamț (1950—1953) și la Plumbuita (1953—1957); stareț al Mănăstirii Slatina-Suceava (1957—1958); stareț al Mănăstirii Durău-Neamț (1958—1959); exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Iașilor (din 1960) și Mare ecleziarh al acestei Arhiepiscopii (din 1970).

A publicat în revistele bisericești: studii, articole, reportaje, note și predici.

În anul 1973 a studiat la Facultatea de Teologie din Fribourg și la Institutul Ecumenic din Bossey-Elveția.

d) **La propunerea Comisiei învățământului pentru pregătirea personalului bisericesc, prezidată de I. P. S. Arhiepiscop Teofil al Clujului, având ca raportor pr. pe P. S. Episcop-vicar Nestor Severianul, Sf. Sinod plenar a aprobat: Retragera, la cerere, a P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal, din funcția de rector al Institutului Teologic din București, la 1 octombrie 1973, și a ratificat numirea ca rector a P. C. prof. Dr. Mircea Chialda și a P. C. conf. Dr. Dumitru Popescu în funcția de prorector al acestui Institut, pentru o perioadă de 3 ani; referatul Conclerariei Sf. Sinod pentru organizarea seriei a 60-a a cursurilor de îndrumare misionară a clerului (august—septembrie 1974); referatul privind fixarea**

temelor conferințelor clerului pe 1974; a analizat și trimis eparhiilor spre studiere proiectul pentru modificarea Regulamentului învățământului teologic privind organizarea Școlilor de cântăreți bisericești și Seminarilor teologice.

● **În zilele de 18—19 octombrie 1973 a avut loc la Suceava întâlnirea, după 40 ani, a absolvenților Facultății de Teologie, astăzi preoți în multe Eparhii ale Bisericii noastre, cu o rodnică activitate duhovnicească și patriotică.**

În biserica domnească Sf. Ioan cel Nou din Suceava a avut loc, cu acest prilej, o rugăciune de mulțumire lui Dumnezeu, după care s-a săvârșit un parastas în amintirea foștilor colegi și profesori adormiți în Domnul, profesori cu bun nume în ogorul Teologiei noastre, ca: V. Tarnavski, V. Gheorghiu, V. Șesan, V. Loichiță, N. Cotos ș. a.

În continuare, în sala of. protopopesuc Suceava P. C. prof. pens. I. Zugravu a ținut prelegerea intitulată: „Suceava de ieri și de azi”, iar P. C. prof. pens. O. Bucevski a evocat chipuri de distinși profesori ai Teologiei ortodoxe românești.

În numele celor ce își serbau această fericită revedere a vorbit P. C. pr. M. Grădinaru.

Telegrama omagială s-au trimis P. F. Patriarh Justinian și I. P. S. Justin, Mitropolitul Moldovei și Sucevei.

Telegramă omagială s-a trimis de asemenea Domnului prof. Dumitru Dogaru, Președintele Departamentului Cultelor.

● **Luni, 14 ianuarie 1974, în sala mică a casei armatei din Sibiu a avut loc o sesiune științifică, intitulată: „Academia Română și centrele culturale sud-transilvane (1866—1920)”, la care au conferențiat oameni de știință de mare prestigiu din Sibiu și din alte centre universitare din țară, în frunte cu prof. univ. Dr. doc. Ștefan Pascu, Rectorul Universității din Cluj.**

Au fost evocate cu acest prilej și o seamă de personalități de la Centrul nostru mitropolitan din Sibiu, ierarhi, redactori ai „Telegrafului Român”, profesori de la Institutul Teologic etc., în frunte cu mitropolitul Andrei Șaguna, subliniate fiind și alte fapte de interes cultural legate de acest centru mitropolitan, ca de pildă: Hotărîrea unui sinod de la Sibiu din 1867, care aprobă scrierea fonetică.

● **În 24 ianuarie 1974, ziua Unirii Principatelor Române, P. C. profesori de curs au vorbit studenților teologi de la Institutul nostru Teologic din Sibiu despre importanța evenimentului, iar către prînz la reședința mitropolitană a avut loc o manifestare închinată acestei aniversări, cu care prilej studenții teologi au interpretat „Hora Unirii” și alte cîntece patriotice.**

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului le-a rostit un scurt cuvînt, în care a arătat temeiurile pentru care noi cei de astăzi se cuvine să cinstim chipurile luminoase din istoria poporului nostru, dar și obligația pe care o avem de a le urma pilda, slujindu-ne prin muncă și dăruire Patria și poporul.

● **Duminică, 27 ianuarie 1974, P. S. Episcop Vasile al Oradiei a făcut o vizită I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului și Centrului nostru arhiepiscopesc, cu care prilej în catedrala mitropolitană din Sibiu a săvârșit, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, Sf. Liturghie arhierescă.**

Plecînd de la un text al psalmistului David, la sfîrșitul Sf. Liturghii P. S. Episcop Vasile exprimă bucuria „de a ne simți în catedrala mitropoliei Ardealului aproape de Dumnezeu”, transmițînd credincioșilor sibieni salutul creștinesc și frățesc al credincioșilor din Eparhia Oradiei, „care se roagă și ei în bisericile lor așa cum ne-am rugat și noi, în credința noastră străbună, pentru binele lor, pentru binele Patriei”.

Subliniînd legăturile străvechi existente între Eparhiile transilvane, P. S. Sa mulțumește totodată I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului pentru vizita pe care o face an de an Eparhiei Oradiei, pentru slujbele și cuvintele de învățătură cu care zidește credincioșii din acele părți.

Mulțumind P. S. Episcop Vasile pentru slujba și cuvîntul rostit, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului zăbovește cu deosebire asupra înțeleșului cuvîntului „mîntuire”, care, într-un înțeles general, înseamnă eliberarea de orice rău.

La rugăciunea de seară din aceeași zi, P. S. Episcop Vasile al Oradiei a vorbit studenților teologi despre frumusețea chemării preoțești, de față fiind I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Buna-Vestire

Ora aceea avea pe umeri haina rugăciunii: luminoasă, odihnitoare... Venind din crugurile cerești, îngerul Gavriil a adus raza Bunei-Vestiri, ce a pătruns ușor prin gândurile curate — de cristal — ale Fecioarei Maria din Nazaret:

„Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvîntată ești tu între femei”.

Fecioara Maria s-a tulburat, așa cum se tulbură ramul cînd razele calde ale primăverii vin și îl ating, prevestind deschiderea mugurilor în frunze și flori.

Dar îngerul i-a spus: „Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pîntece și vei naște fiu și vei chema numele lui Iisus”.

Plină de sinceritate și de curățenie sufletească, Fecioara Maria a întrebat: „Cum va fi aceasta, de vreme ce eu nu știu de bărbat?”.

Îngerul i-a răspuns: „Duhul Sfînt se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfîntul care se naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema. Și iată Elisabeta, rudenia ta, a zămislit și ea fiu la bătrînețe și aceasta este a șasea lună pentru ea, cea numită stearpă. Că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință”.

Supusă voii Celui Preaînalt, Fecioara Maria a zis: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvîntul tău! și îngerul a plecat de la ea” (Luca 1, 28—38).

Ca într-un pămînt nesemănat încă, îngerul Gavriil a lăsat să cadă simburile bucuriei, descoperind Fecioarei Maria, ce aștepta mereu pe Dumnezeu, sfatul cel mai înainte de veci.

Buna-Vestire a venit ca un pom înflorit peste noapte, trezind pe oamenii înveșiți de umbra păcatului la lumina cea nouă ce se numea Hristos.

Buna-Vestire e primăvara dinăuntrul sufletului, ce se întîlnește cu cealaltă primăvară, a firii, din afară.

Ea vine peste inima noastră așa cum peste zăpezi cade un vînt subțire și cald.

De ziua Bunei-Vestiri omul a primit alături de graiurile sale cunoscute graiurile vestirilor celor bune, îngerești.

Atunci cînd umbli noaptea într-o pădure și te rătăcești, te bucuri cînd vezi licărind în depărtare o lumină. Buna-Vestire e o bucurie nesfîrșit mai mare, căci prin ea se ridică pleoapa rătăcirii noastre în păcat spre lumina ce mîntuie a lui Hristos.

Buna-Vestire este o înălțare a omului la cinstea dîntii.

Ea ne dă încrederea că Fiul lui Dumnezeu se face cu adevărat fiu al omului, luînd trupul acestuia pentru ca să-i dea cele bune ale lui Dumnezeu.

Fecioara Maria s-a bucurat de Buna-Vestire, pentru că inima ei pămînteană s-a umplut întreagă de făgăduiala Cerului, pentru că simțirea ei neînțînă l-a recunoscut pe îngerul Gavriil, purtătorul acestei bucurii.

Noi ne bucurăm în această zi pentru că întîlnim pe Maica Domnului și pe Domnul nostru Iisus Hristos, ce ne gătește întotdeauna adăpost sufletului nostru, pe care-i iubim cu dragoste neînserată.

Să ne apropiem mereu de mireazma preafrumoasei flori a Bunei-Vestiri!

Bucuria acestei zile este aceeași chiar și atunci cînd inima noastră este veche și tristă. Prin ea adierile credinței prind chip în viața noastră, bucuriile mărunte dar trainice trec de la făgăduială spre împlinire, clipele curg mereu către mai bine, se rotunjesc asemenea pietricelelor albe de prund.

25 martie este pentru noi praznicul celei mai mari vești bune și anume aceea că Dumnezeu se coboară în trup omenesc la noi, ca noi să ne urcăm la El.

Pr. Nicolae Modoiu

● **Tot Duminică, 27 ianuarie 1974, P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanul a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în parohia Daia Română, prot. Alba Iulia.**

La priceasnă a predicat P. C. prof. N. Neaga, iar la sfîrșitul Sf. Liturghii au vorbit credincioșilor: C. pr. N. Baciu, parohul local, P. C. prot. N. Cantor, precum și P. S. Episcop-vicar Emilian, care a insistat asupra învățaturii despre Biserică, despre Sf. Taine, despre cruce și alte ziditoare învățături.

● **Patronii școlilor teologice ale Bisericii Ortodoxe Române: Sf. Trei Ierarhi: Vasile, Grigorie și Ioan, cinstiți în 30 ianuarie, la Institutul Teologic**
(Continuare în pag. 4)

INFORMAȚII

(Urmare din pag. 3)

logic Universitar din Sibiu au fost prăznuiți în acest an după cum urmează:

În prezența I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, a studenților teologi și numeroși credincioși, în catedrala mitropolitană a fost săvârșită Sf. Liturghie arhierescă de către P. S. Episcop-vicar Emilian Rășinăreanu, predica zilei fiind rostită de P. C. prof. C. Sîrbu.

În aula Institutului a urmat apoi un program potrivit evenimentului, deschis de P. C. rector Is. Todoran, după care P. C. prof. C. Voicu a conferențiat despre Sf. Trei Ierarhi. În continuare, corul studenților teologi a interpretat: Troiță de arhierie, Troparul Sf. Trei Ierarhi, Ce vă vom numi pe voi Sfinților și Frumoasă ești Patria mea.

În încheiere a vorbit I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, reliefând cu deosebire faptul că Sfinții Vasile, Grigorie și Ioan „au întrupat în modul cel mai deplin viața în Iisus Hristos”, ei fiind permanent deschiși către Dumnezeu, ceea ce se cuvine să împlinim și noi. În a doua parte a cuvântului, I. P. S. Sa subliniază faptul că așa cum Sfinții Trei Ierarhi s-au încadrat din plin în evenimentele contemporane vieții lor, învățând și lucrând pentru înlăturarea răului și ridicarea obștei credincioșilor, la fel și noi să trăim în contemporaneitate, identificându-ne întru totul cu problemele majore ale vieții de astăzi, slujindu-ne poporul pe calea vieții celei noi, „fiind păstori activi, constructivi, în epoca noastră”.

● Joi, 31 ianuarie 1974, Institutul Teologic Universitar din Sibiu a fost vizitat de Dl Gerd Decke, teolog și istoric, secretar de studii al Secției Studii a Alianței Mondiale Luterane, cu sediul la Geneva.

Oaspetele a fost însoțit de P. C. prof. Dr. Grigorie Marcu și s-a interesat îndeosebi de organizarea învățămîntului nostru teologic și încadrarea Bisericii Ortodoxe Române în realitățile contemporane.

● Duminică, 3 februarie 1974, a avut loc binecuvîntarea bisericii din parohia Tilișca, prot. Sibiu, săvârșită de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, localitatea Tilișca avînd un bogat trecut istoric.

La priceasnă a predicat P. C. prot. N. Todor, iar la sfîrșitul Sf. Liturghii C. pr. S. Vecerzan, parohul local, distins cu rangul de „iconom stavrofor”, a făcut o prezentare a acestei străvechi așezări românești.

I. P. S. Mitropolit Nicolae, care a vorbit în încheiere, a subliniat în chip special roadele unității noastre de credință, statornicia în Legea strămoșească și dragostea de popor precum și îndatorirea pe care creștinul o are în a-și desăvîrși continuu viața sa trupească și sufletească, de a fi buni fii ai Bisericii și cetățeni ai Patriei.

● În rev. „Transilvania”, nr. 10/1973, într-un articol semnat de Toader Ionescu, este evocată personalitatea lui Nicolae Cristea, fost profesor la Seminarul andreian din Sibiu și redactor, aproape 20 de ani, la gazeta noastră „Telegraful Român”, subliniindu-se mai ales aspectul politic și economic al activității sale, în care sens Nicolae Cristea a „fost promotorul și primul președinte, timp de 30 ani, al primei organizații de meseriași români, înființată la Sibiu în 1867 sub numele: „Reuniunea sodalilor români”, care, așa cum afirmă autorul, „a fost de fapt prima organizație a calfelor români pentru sprijinirea drepturilor lor”.

● Cu aceeași bucurie ca și altă dată semnalăm noi numere ale unor publicații ortodoxe tipărite peste hotarele Patriei, pentru credincioșii români de pe alte meleaguri, care țin la limba și Legea lor românească de obîrșie. Astfel:

Nr. 11/1973 al ziarului „Credința”, organul Asociației clerului ortodox român din P.S.A. Voivodina (R.S.F. Jugoslavia), este închinat cu deosebire marelui praznic al Nașterii Domnului, evenimentul fiind subliniat în articole ca: „Mărire lui Dumnezeu — oamenilor pace!”, semnat de P. C. vicar Aurel Uros, „Gînduri de Crăciun”, de prot. Iosif Iorga ș. a.

Ca și celelalte numere, nr. 3/1973 al revistei „Candela”, publicație religio-culturală a parohiei ortodoxe române din Suedia, redactată cu multă pricepere de P. C. prof. Dr. Al. Ciurea, cuprinde un foarte bogat și instructiv material, ca de exemplu: „Însemnătatea Sf. Liturghii pentru viața creștină”, „Glasul conștiinței”, „150 ani de la moartea lui Gheorghe Lazăr”, „Înțelepciunea românului” ș. a.

Nr. 11-12/1973 al revistei „Vestitorul”, publicație religioasă, morală și națională a Bisericii ortodoxe române din Paris, se deschide cu Pastorală la Nașterea Domnului 1973, plină de învățături duhovnicești și îndemnuri la pace și dragoste frățească, a P. S. Teofil, Episcopul românilor ortodocși din Europa Occidentală, urmînd apoi „Buchet din „Florile Dalbe”, precum și alte interesante materiale.

Primele articole din nr. 1/1974 al aceleiași reviste sînt consacrate marelui eveniment patriotic al Unirii Principatelor Române din 24 ianuarie 1859, purtînd titluri ca: „Să le urmăm pilda”, „Strămoșii noștri și-au vărsat sîngele ca să ne păstreze nouă patria aceasta”, „Dimensiunile și sens în Hora Unirii” etc.

Învățături din Pildele lui Solomon

— Un frate care dușmănește pe fratele său, e mai de nepătruns decît o cetate și certurile sînt că zăvoarele din palate (18, 19).

— În puterea limbii este viața și moartea și cei ce o iubesc mîncă din rodul ei (18, 21).

— Cel ce găsește o femeie bună, află un lucru de mare preț și dobîndește dar de la Dumnezeu (18, 22).

— Martorul mincinos nu va rămîne nepedepsit și cel ce spune lucruri neadevărate nu va scăpa, se va prăbuși (19, 5, 9).

— Cel ce dobîndește înțelepciune iubește sufletul său și cel ce ține cu tărie la pricepere află fericirea (18, 8).

— Un fiu neascultător este nenorocirea tatălui lui, iar certurile unei femei, un canal care curge într-una (19, 13).

— O casă și o avere sînt moștenire de la părinți, iar o femeie înțeleaptă este un dar de la Dumnezeu (19, 14).

— Lenea te face să cazi în toropeală; sufletului trîndav îi va fi foame (19, 15).

— Cel ce are milă de sârman împrumută Domnului, și El îi va răsplăti fapta lui cea bună (19, 17).

— Pedepsește pe feciorul tău căci mai e nădejde (de îndreptare), dar nu ajunge pînă acolo ca să-l omori (19, 18).

— Ascultă sfatul și primește învățătura, ca să fii înțelept toată viața ta (19, 20).

— Multe puneri la cale frămîntă inima omului, dar numai sfatul Domnului ia ființă (19, 21).

Din rugăciunile Bisericii noastre Rugăciune înainte de Sf. Împărtășanie

Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeu nostru, slăbește, lasă, milostivește-te și-mi iartă mie păcătosului, netrebnicului și nevrednicului robului Tău căderile în păcat, smintelile și greșelile mele, toate cîte am păcătuit față de Tine, din tinerețile mele pînă în ziua și ceasul de acum, fie cu știință, fie cu neștiință, cu cuvîntul sau cu fapta, sau cu gîndul, sau cu cugetul, cu deprinderile și cu toate simțurile mele. Și pentru rugăciunile celei ce fără de prihană te-a născut pe Tine, ale preacuratei și pururea Fecioarei Maria, Maicii Tale, singura nădejde neînfruntată și ocrotitoare și izbăvitoare mea, învrednicește-mă fără de osîndă să mă împărtășesc cu Preacuratele, nemuritoarele, de viață făcătoare și înfricoșătoarele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci; spre sfințire, spre luminare, spre tărie, spre vindecare și spre sănătatea sufletului și a trupului și spre ștergerea și pierderea cu totul a cugetelor, a gîndurilor și a deprinderilor mele celor rele și a nălucirilor de noapte ale duhurilor celor viclene și înțunecate. Că a Ta este împărăția și puterea, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfînt, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune după Sf. Împărtășanie

Mulțumesc Ție, Doamne Dumnezeu nostru, că nu m-ai lepădat pe mine păcătosul, ci părtaș a fi Sfințelor Tale Taine m-ai învrednicit. Ci, Stăpîne, iubitorule de oameni, care pentru noi ai murit și ai înviat și ai dăruit nouă aceste înfricoșătoare și de viață făcătoare Taine, spre binefacerea și sfințirea sufletelor și a trupurilor noastre, dă să-mi fie și mie acestea spre tămăduirea sufletului și a trupului, spre izgonirea a tot potrivnicul, spre luminarea ochilor inimii mele, spre împăcarea sufleteștilor mele puteri, spre credință neînfruntată, spre dragoste nefățarnică, spre desăvîrșirea înțelepciunii, spre paza poruncilor Tale, spre adăugirea dumnezeiescului Tău har și spre dobîndirea împărăției Tale. Ca întru sfințenia Ta cu aceasta fiind păzit, să pomenesc harul Tău pururea și să nu mai viez mie, ci Ție, Stăpînului și binefăcătorului nostru. Și așa, ieșind dintr-o această viață întru nădejdea vieții celei veșnice, să ajung la odihna cea de-a pururea, unde este glasul lăudătorilor cel neîncetat și bucuria cea fără de sfîrșit a celor ce văd frumusețea cea nespūsă a feței Tale. Că Tu ești dorirea cea adevărată și veselia cea nespūsă a celor ce te iubesc, Hristoase Dumnezeu nostru și pe Tine te laudă toată făptura în veci. Amin.

Gînduri despre „urmarea lui Hristos”

(Urmare din pag. 2)

rea, iertarea și smerenia care le-a dovedit, rugîndu-se pentru cei ce l-au răstignit: „Părinte iartă-le lor că nu știu ce fac” (Luca 23, 34).

Cultivarea și împlinirea în viața noastră a acestor virtuți alese și sfinte se face cu luptă și efort susținut și întărit de darul și ajutorul Domnului Hristos, care nu ne este numai pildă și model, ci și puterea lui Dumnezeu pentru cei ce cred, se roagă și împlinesc voia Sa.

Greutatea asemănării cu Domnul Hristos numai prin puterile noastre este dată de faptul că în firea noastră există și tendințe și aplicări rele, păcătoase. O luptă susținută și o biruință deosebit de însemnată trebuie să păstrăm împotriva egoismului pricinuit de multe rele asupra insului, familiei și obștii în care trăim precum și asupra miniei, invidiei, mîndriei și lăcomiei după bunuri materiale etc.

Cu adevărat „o lepădare de sine” împlinește credinciosul care reușește să biruiască omul cel vechi din el, cu toate poftetele și păcatele lui și să ridice biruința omului nou, întru neconțință asemănare cu Iisus Hristos, întru dragoste slujitoare față de Dumnezeu și de oameni, întru bunătațe, pace, răbdare, iertare și ajutorare frățească.

Urmarea Domnului Hristos mai este condiționată și de purtarea crucii noastre, după pilda care El ne-a arătat-o. În sens restrîns crucea înseamnă suferință sufletească sau trupească, încercări și necazuri pe care trebuie să le purtăm cu credință, cu răbdare, cu optimism și tărie morală, după pilda Mîntuitorului Iisus Hristos.

În sens mai larg, „lepădarea de sine și purtarea crucii” — este o experiență care se întîlnește la săvîrșirea oricărui bine, a oricărei fapte bune, care nu se poate împlini fără osteneală, dăruire și spirit de sacrificiu. Cu cît mai mare este binele sau

fapta bună pentru ajutorare și propășirea omului, și a obștii în care muncim, cu atît mai mare trebuie să fie lepădarea de interesul egoist sau individual și mai mare să fie dăruirea pentru binele familiei și al obștii în care viețuim și muncim. Aceasta se potrivește în orice domeniu de activitate omenească. Chiar și procurarea bunurilor materiale se face cu osteneală și jertfă; cu atît mai mult crearea valorilor spirituale, ale științei, artei, literaturii și moralei.

Toate progresele atît cele științifice, tehnice, culturale și morale, cît și cele sociale s-au împlinit și se desăvîrșesc prin dăruire și jertfire, uneori chiar a sănătății și vieții.

Ideea de lepădare de sine, dăruire și jertfă ca bază de realizare a oricărei opere mărețe, a oricărui progres real pus în slujba binelui și a propășirii tuturor, este deosebit de bine reliefată de creația poporului nostru, în poezia Mănăstirii Argeșului. Această minunată capodoperă care ilustrează geniul poporului nostru și al credinței strămoșești peste veacuri, s-a înălțat prin sacrificiul unei ființe omenești, nevinovată și mult prețuită, simbol al lepădării de noi înșine, al dăruirii și jertfirii, cînd este vorba de realizat o lucrare mai importantă, pusă în slujba binelui general.

Sîntem martori și trăitori ai unor vremuri în care se împlinesc și se desăvîrșesc în zilele care le trăim idealurile pentru care au luptat și s-au jertfit uneori cu totală lepădare de sine și spirit de sacrificiu, cei mai iubii fii ai poporului și Bisericii. Ca fii ai Bisericii să fim vrednici de aceste mărețe zile de împliniri și înnoiri neconținute și să le prețuim în lumina celor relatate despre chemarea de a urma lui Iisus Hristos prin lepădarea de sine și cultivarea spiritului de dăruire și sacrificiu pentru mai binele Bisericii și Patriei.

Preot Filaret Costea